

EDUKACJA PRAW CZŁOWIEKA W NIEFORMALNYM UJĘCIU

DOŚWIADCZENIE WYNIESIONE Z PROGRAMU PRAWA CZŁOWIEKA – EDUKACJA - DZIAŁANIE

CZYM JEST PROGRAM PRAWA CZŁOWIEKA – EDUKACJA – DZIAŁANIE?

Program Prawa Człowieka – Edukacja – Działanie (REAP) to trwający 10 lat międzynarodowy program edukacji praw człowieka koordynowany przez norweską sekcję Amnesty International. REAP jest realizowany przez Amnesty International w Izraelu, Malesji, Mołdawii, Maroko, Polsce, Rosji, Słowenii, Republice Południowej Afryki, Tajlandii i Turcji. Po ocenie lokalnych potrzeb, partnerzy projektu REAP wybierają tematy praw człowieka odpowiednie dla wybranych przez siebie grup docelowych oraz kontekstu praw człowieka w swoim kraju. Wspólną cechą projektu REAP na świecie jest szkolenie „multiplikatorów” czyli osób, które poprzez pełnione przez siebie role lub pozycję, którą zajmują w społeczeństwie, są w stanie wpływać na większą publiczność lub grupę ludzi. Poprzez udział w projekcie REAP, uczestnicy wywierają pozytywny wpływ na stan poszanowania praw człowieka oraz współuczestniczą w osiągnięciu celu Amnesty International, którym jest budowanie ogólnoświatowej kultury praw człowieka.

EDUKACJA PRAW CZŁOWIEKA W NIEFORMALNYM UJĘCIU

Edukacja praw człowieka prowadzona przez Amnesty International stawia sobie

© Amnesty International

Spotkanie obrońców praw człowieka w celu wsparcia Amnesty International podczas 16 Dni Aktywizmu w Cape Town w RPA - promocja kampanii Stop Przemocy wobec Kobiet.

za cel wyposażenie zarówno pojedynczych osób, jak i całych społeczności w wiedzę i umiejętności zgodnie z uznanymi na całym świecie standardami praw człowieka. Realizowanie tego celu często bywa ułatwione poprzez edukację praw człowieka prowadzoną poza salą lekcyjną. W nieformalnym otoczeniu, takim jak grupy społeczne, grupy młodzieży, czy społeczności lokalne, REAP informuje ludzi o ich prawach i prawach innych oraz przygotowuje jednostki do stawiania w

obronie tych praw. Zapoczątkowane w ten sposób zmiany społeczne stały się możliwe dzięki nieocenionemu partnerstwu z krajowymi i lokalnymi organizacjami oraz dzięki pobudzeniu aktywizmu poprzez mobilizację młodzieży. Dzięki edukacji praw człowieka, uczestnicy REAP są wyposażeni w narzędzia niezbędne do stania się rzecznikami praw człowieka dla samych siebie oraz swoich społeczności.

‘Obecnie w większości społeczeństw ludzie są świadomi swoich praw i obowiązków, nagłaśniając przypadki łamania praw człowieka przerywają milczenie.’

Partner projektu REAP, Republika Południowej Afryki

ZWIĘKSZANIE SKUTECZNOŚCI POP RZEZ WSPÓŁPRACĘ

Lokalne partnerstwo to klucz do sukcesu projektu REAP. W ramach inicjatyw projektu REAP na szczeblu krajowym, Amnesty International ustanowiła partnerstwa z organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi stowarzyszeniami. Współpraca ta zwiększa możliwości wszystkich partnerów do rozpowszechniania edukacji praw człowieka i rzecznictwa w ich sprawie. Krajowi partnerzy postrzegają REAP jako projekt, który pozytywnie wpłynął na prowadzoną przez nich działalność na rzecz budowania świadomości praw człowieka. Z drugiej strony ustanowione partnerstwa zwiększyły wpływ Amnesty International na poziomie lokalnym.

Dzięki współpracy z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi stowarzyszeniami, projekt REAP wyposażył osoby indywidualne w umiejętność upominania się o swoje prawa i pracy na rzecz ochrony praw innych. Amnesty International w Republice Południowej Afryki osiągnęła znaczący sukces dzięki współpracy z lokalnymi organizacjami prowadząc warsztaty, kampanie bazujące na edukacji praw człowieka oraz rozmowy

o zdrowiu w wiejskich przychodniach. Multiplikatory REAP pracują na rzecz ochrony praw kobiet oraz edukacji na temat HIV i AIDS pracując z ofiarami przemocy domowej, kobietami w ciąży i nastolatkami. Dla przykładu, partner projektu REAP, Thohoyandou Victim Empowerment Programme (TVEP) w Limpopo, podejmuje działania w celu realizacji zasady zero tolerancji dla naruszeń praw człowieka i dyskryminacji ze względu na płeć.

Amnesty International Malezja również osiągnęła sukcesy współpracując z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi stowarzyszeniami w celu rozwinięcia metod prowadzenia edukacji praw człowieka. Wszyscy partnerzy uczestniczą w dorocznym spotkaniu w celu analizy swoich programów edukacji praw człowieka oraz przekazywania sobie nawzajem sprawdzonych rozwiązań, tzw. dobrych praktyk. Partnerzy projektu REAP w Malezji prowadzą szkolenia z zakresu konkretnych zagadnień z obszaru praw człowieka, tak jak warsztat na temat prawa do informacji prowadzony przez Centrum Niezależnego Dziennikarstwa oraz szkolenie „Znaj swoje prawa, kiedy zostałeś aresztowany” realizowane przez Suara Rakyat Malaysia (SUARAM, Voice of the Malaysian People). Realizacja projektu REAP w Malezji

‘Można zaobserwować, że niektórzy uczestnicy projektu zorganizowali swoją społeczność w celu podjęcia wspólnego działania... Niektórzy byli w stanie powiedzieć głośno o swoich problemach.’

Partner projektu REAP, Maleszja

© Amnesty International

Powyżej: Demonstranci w Maleszji domagają się prawa do sprawiedliwego procesu oraz uwolnienia osób przetrzymywanych na mocy Ustawy o Bezpieczeństwie Wewnętrznym. Z lewej: Młodzi aktywiści w Tajlandii organizują czuwanie przy świecach.

stworzyła długotrwałe partnerstwa, które umożliwiają multiplikatorom efektywne i właściwe prowadzenie działalności.

MOBILIZACJA MŁODZIEŻY POPRZEZ EDUKACJĘ PRAW CZŁOWIEKA

Amnesty International kształtuje nowe pokolenie ludzi, którzy walczą o prawa człowieka poprzez wspieranie i współpracę z grupami młodzieży. Partnerzy REAP używają edukacji jako narzędzia do wspierania inicjatyw podejmowanych na rzecz praw człowieka poprzez organizowanie wydarzeń i szkoleń we współpracy z klubami młodzieżowymi. Amnesty International Tajlandia organizuje wycieczki dla młodych ludzi w celu nauczania o prawach człowieka, obozy dla aktywistów, na których uczą podstaw praw człowieka oraz prowadzą szkolenia bazując na historiach konkretnych osób, których prawa człowieka zostały złamane. Organizują kursy dla młodych aktywistów praw człowieka w celu promowania kreatywnego myślenia oraz rozwoju umiejętności pozyskiwania funduszy. Projekt REAP w Tajlandii pomógł rozwijać umiejętności przywódcze młodych ludzi działających w Amnesty International oraz

stanowi ogromny krok naprzód w budowaniu umiejętności młodych ludzi w Tajlandii w działaniu na rzecz ich praw i pracy w celu wprowadzania zmian w ich społecznościach.

EDUKACJA PRAW CZŁOWIEKA PROWADZI DO ZMIAN SPOŁECZNYCH

Edukacja praw człowieka to klucz do osiągnięcia zmian społecznych. Projekt REAP poprawia stan przestrzegania praw człowieka poprzez kształtowanie umiejętności upominania się o te prawa. W Republice Południowej Afryki projekt REAP sprawił, że ludzie stali się aktywnymi realizatorami swoich praw, zwłaszcza w kontekście praw kobiet, praw dziecka czy praw ludzi dotkniętych HIV i AIDS. W rezultacie ludzie znacznie częściej zgłaszają przypadki naruszenia tych praw w swoich społecznościach.

W Maleszji tematyka praw kobiet była obiektem szczególnej uwagi projektu REAP. Z chwilą zaangażowania się w projekt REAP kobiety sprzeciwiają się nadużyciom ze strony swoich partnerów, a rodzice podejmują decyzje o wysłaniu córek

do szkół. Społeczności nauczyły się też wspólnego działania. W Maleszji społeczności uznają teraz swoje prawo do składania skarg do lokalnych rad na braki podstawowych udogodnień czy w kwestiach mieszkaniowych. REAP pomógł im zamienić milczenie na działanie.

“Tam gdzie żyję widzę złe rzeczy, które nie powinny mieć miejsca. Warsztaty Amnesty International dają mi wiedzę niezbędną do podjęcia działania w takich sytuacjach.”

Partner projektu REAP, Tajlandia

'Amnesty International zupełnie zmieniła moje życie. Pozwoliła odkryć, że istnieją umiejętności, które mogą zdobyć, materiały, z których mogą korzystać i co najważniejsze, jak bardziej efektywnie mogą pomóc narażonym grupom. Teraz wiem, że jest o wiele więcej rzeczy, które mogą zrobić dla innych oraz wiele, którymi mogą się dzielić.'

Partner projektu REAP, Maleszja

'Teraz pracuję z dziećmi z lokalnej społeczności i staram się uświadamiać je o zagrożeniu HIV/AIDS, poprzez edukację i wizyty domowe.'

Partner projektu REAP, Republika Południowej Afryki

© Amnesty International

Uczestnicy projektu REAP biorą udział w zgromadzeniu przed ambasadą Zimbabwe w Pretorii (RPA), aby wspierać obrońców praw człowieka w Zimbabwe.

REKOMENDACJE

KLUCZOWE REKOMENDACJE WYNIKAJĄCE Z PROJEKTU REAP

■ **Pamiętaj, że edukacja praw człowieka to długotrwałe działanie.**

Edukacja praw człowieka ma na celu wywołanie zmiany zarówno w postawie ludzi, jak i w ich wiedzy i umiejętnościach. Nie spodziewajcie się efektów z dnia na dzień; ten proces zajmuje dużo czasu, ale wywołuje długotrwałe korzyści.

■ **Znajdź lokalne organizacje o podobnych celach i współpracuj z nimi, aby dotrzeć do szerszego grona społeczności.**

W miejscach gdzie organizacje społeczeństwa obywatelskiego z różnorodnym doświadczeniem współpracują w celu prowadzenia edukacji praw człowieka, większa liczba ludzi ma do niej dostęp oraz bierze udział w akcjach mających na celu promowanie i ochronę praw człowieka. Amnesty International i jej lokalni partnerzy mogą razem poszerzać zakres swojej pracy, tak aby dotrzeć do jak największej grupy odbiorców.

■ **Angażuj młodych ludzi na wiele sposobów. Młodzi ludzie wzbogacają kampanie poprzez swój entuzjazm oraz starania i mogą być silnymi aktywistami praw człowieka podejmującymi działania na rzecz zmian. Młodzi ludzie mają do odegrania ważną rolę na drodze do zmian społecznych. Młodzież to kluczowa grupa docelowa dla rozwijania umiejętności przywódczych, zwiększania aktywizmu oraz budowania kultury praw człowieka.**

■ **Dostosuj globalne strategie Amnesty International do lokalnych warunków, tak, aby miały one lokalne odniesienie i tak, aby można było osiągnąć długoterminowe rezultaty.** Nieformalne metody prowadzenia edukacji praw człowieka mogą być efektywnie dostosowywane do lokalnych problemów praw człowieka oraz odzwierciedlać priorytety ludzi oraz ich społeczności w tej kwestii.

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Amnesty International jest ogólnosiątkowym ruchem zrzeszającym 2.2 miliony ludzi w ponad 150 państwach oraz terytoriach, którzy podejmują działania na rzecz położenia kresu poważnych naruszeń praw człowieka.

Naszą wizją jest świat, w którym każdemu człowiekowi przysługują prawa zapisane w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka i innych uznanych międzynarodowych standardach praw człowieka.

Jesteśmy niezależni od wszelkich rządów, ideologii politycznych, religii czy ekonomicznych grup interesu i finansowani głównie przez naszych członków i donatorów.

Styczeń 2010
Index: POL 32/001/2010

Amnesty International
International Secretariat
Peter Benenson House
1 Easton Street
London WC1X 0DW
United Kingdom
www.amnesty.org